

Lühike ülevaade Eesti keskkonnaseisundist

Kaja Peterson
SEI Tallinn
9. detsembril 2008

www.sei.ee

KESKKOND

- Kitsamas ja laiemas mõttes
- KITSAS: looduskeskkond
- LAI: looduskeskkond, majanduskeskkond ja sotsiaalne keskkond ➤ säästev areng

Antud ettekandes vaatame keskkonnaseisundit kitsamas mõttes

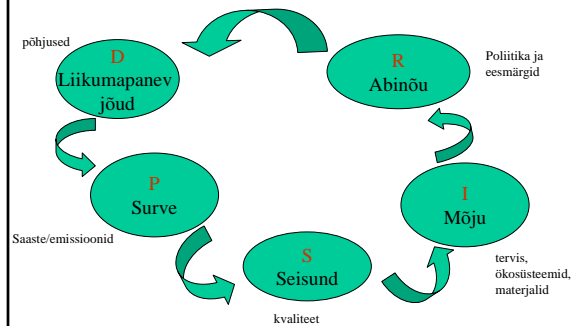
Keskkonnaseisund – mida, mille suhtes ja kuidas mõõta?

- Mõõdetakse **millegi suhtes**
- **Objektiivne info** – põhineb mõõtmisel, aluseks õigusaktidega määratud piirnormid, lävendväärtused
- **Subjektiivne info** – põhineb inimeste hinnangutel ja väärtustel, võib olla individuaalne või kogukonnast tulenev

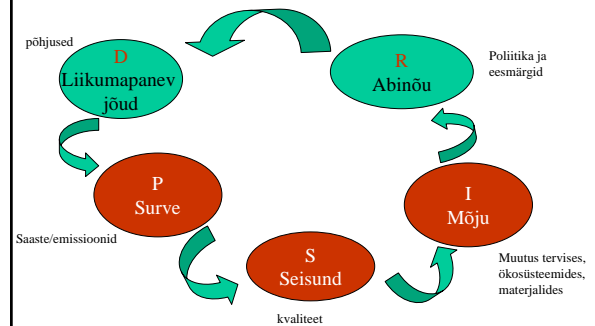
Keskkonnaseisund – mida, mille suhtes ja kuidas mõõta?

- **DPSIR mudel** “surve-seisund-abinõu raamkava”
- Aitab korrastada arusaamist, mis on probleem, mis abinõu ja leida ajakohaseid meetmeid

DPSIR (LiSSMA) mudel

Millest tuleb juttu?

Surve

- Peamised valdkonnad, mille surve keskkonnale on suurim:

Energeetika (põlevkivil baseeruv tööstus)

maavarad

vesi

jäätmed

Transport

maaressurs

ehitusmaavarad

heitmed õhku

müra

Kinnisvaraarendus

valginnastumine, >transport > energiaküsimused > jäätmed

looduskaunites kohtades, mere ja siseveekogude rannal

Kliima muutused

+0,6° +3°C

- Liikide kohandumine/kadumine (muutused toiduahelas, muutused paljunemises, -ajas ja -kohas)
- Muutused liikide levikus (invasioon)
- Muutused mullas
- Äärmuslike ilmade sageduse tõus
- Üleujutused, ranna- ja kaldaerosioon

Kliima muutuste tagajärjed

* Enam kulutusi

- energiale ja selle tehnoloogiate ümberkujundamiseks, sh ehitiste soojustamiseks => CO₂ vähendamine (maksustamine)
- võõrliikide tõrjumiseks
- ranna- ja kaldakaitsele,
- hoiatusüsteemidele (mets, meri, ilm)
- tervisekaitsele
- kindlustusele jt

* Uusi teadmisi - stsenaariumid ja mudelid, tehnoloogiad

Surve

	Maaressurs, sh loodusväärtused	Veeressurs	Jäätmed	Emissioonid välisõhku
Energeetika	+++	+++	+++	+++
Transport (maismaa ja mere)	++	+	+	++
Kinnisvaraarendus	++			
Turba-kaevandamine	+++	+++		↑ CO ₂
Ehitusmaavarade kaevandamine	+++	+++	+++	+++

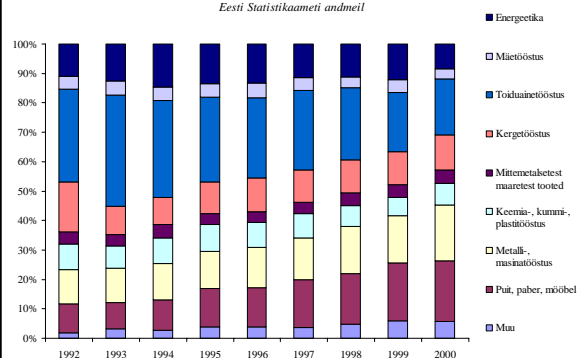
Seisund

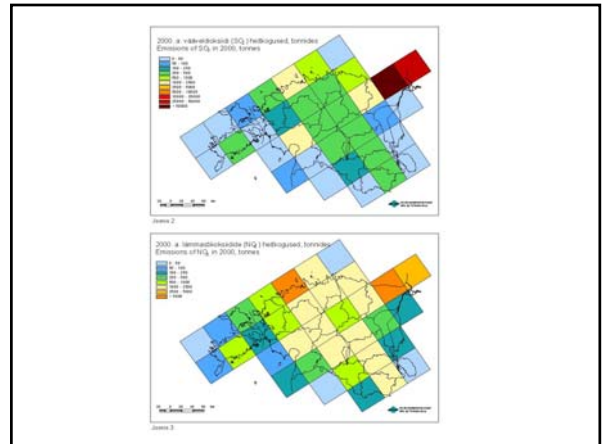
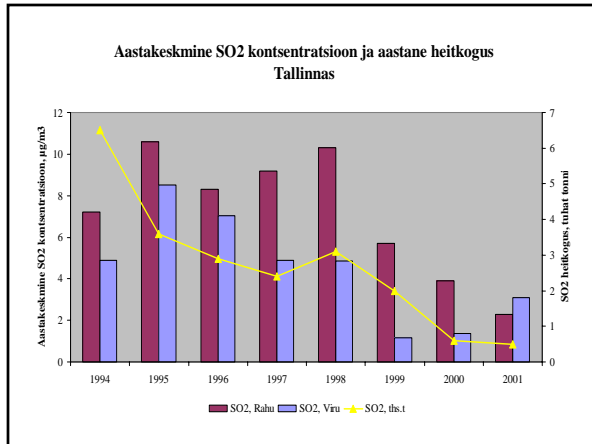
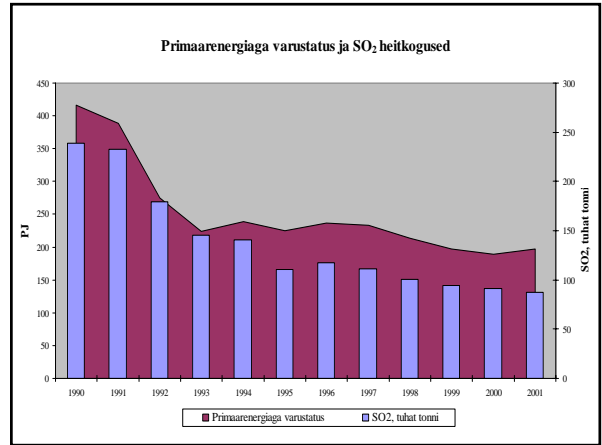
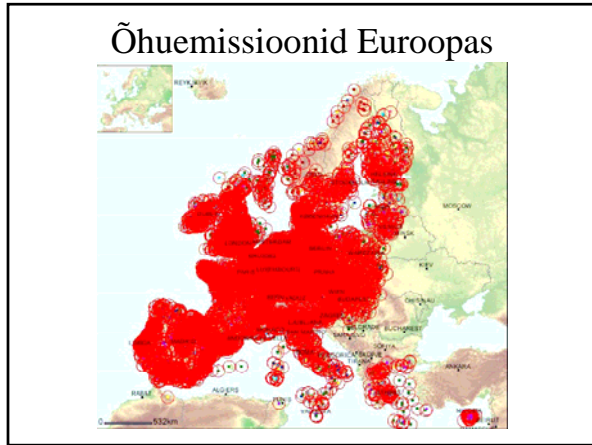
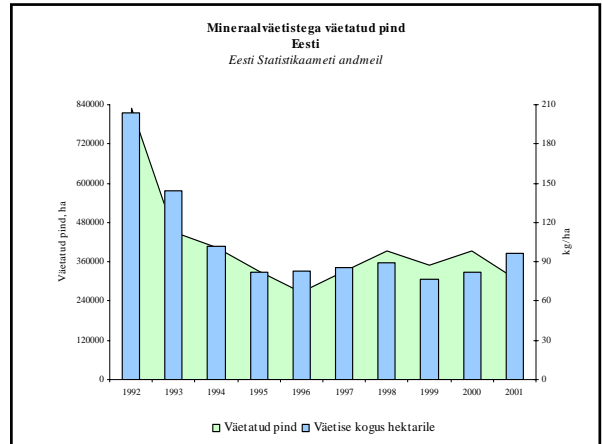
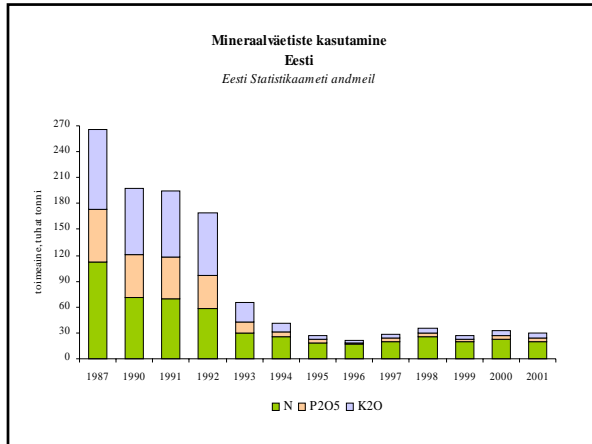
- Õhuemissioonid kõrged (energeetika, transport), kuid tervikuna trende ei jälgita
- Veekvaliteet paiguti halb (joogivesi, pinnavesi, põhjavesi, merevesi)
- Merekalastik vaesunud
- Läänemere seisund pole paranenud
- Kõige halvem on keskkonnaseisund (õhk, vesi, elukvaliteet) Ida-Virumaal
- Teatud piirkondades Tallinnas (kesklinn)

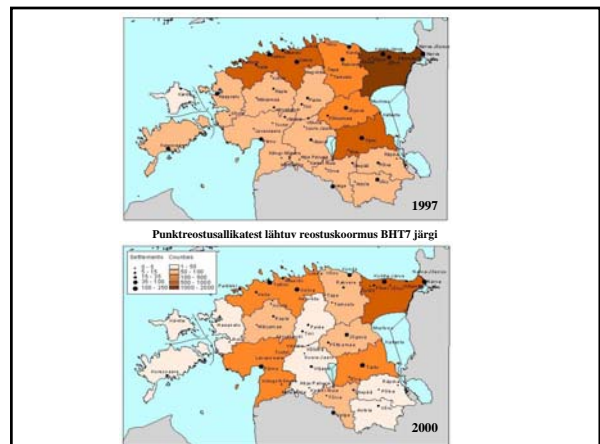
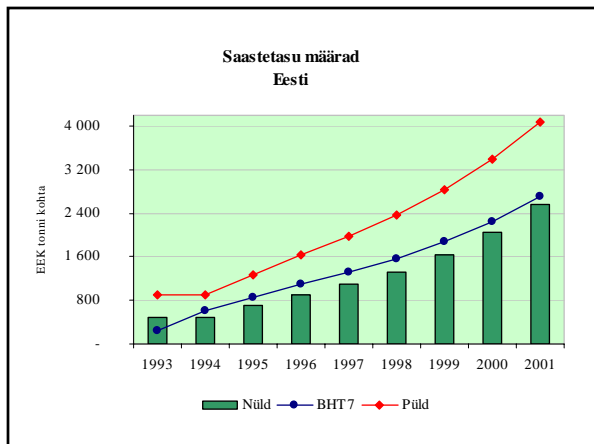
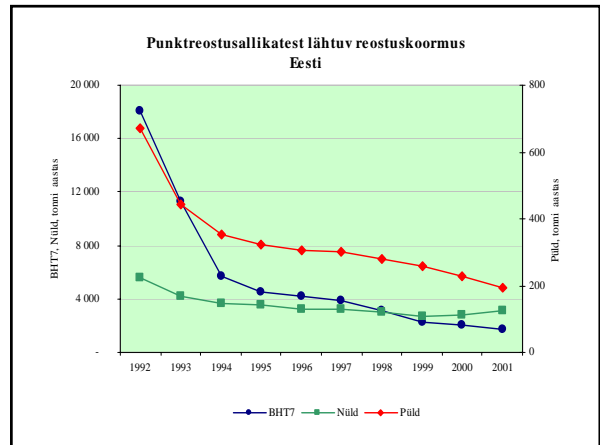
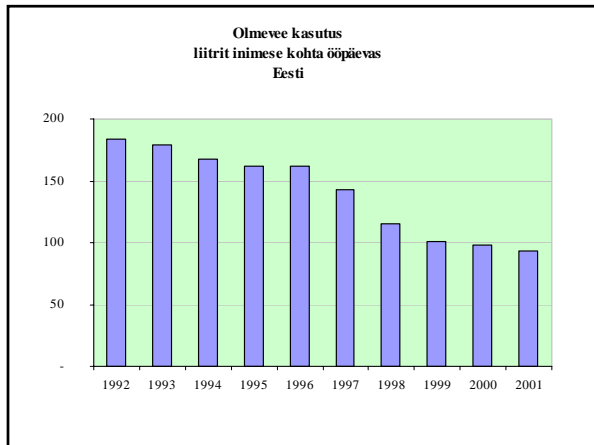
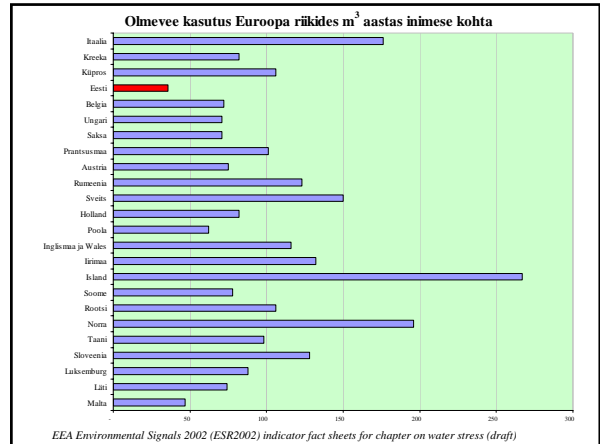
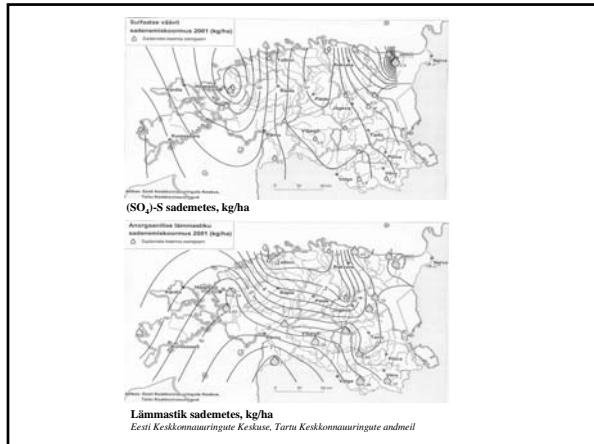
Tööstustoodang tegevusala järgi

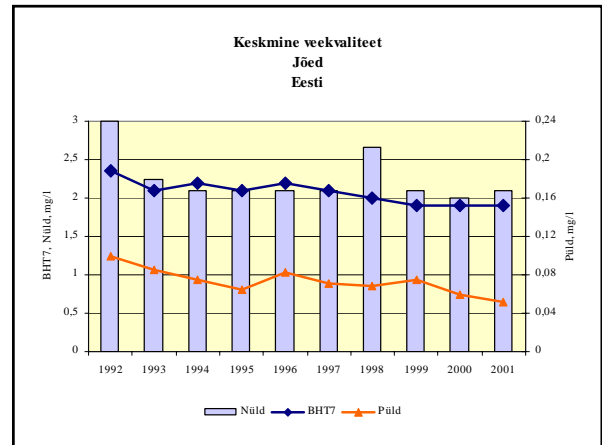
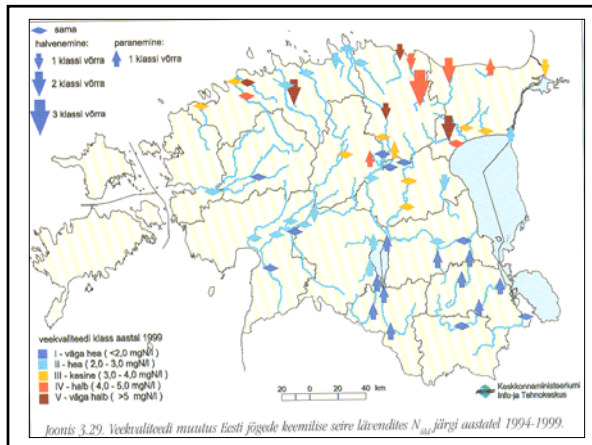
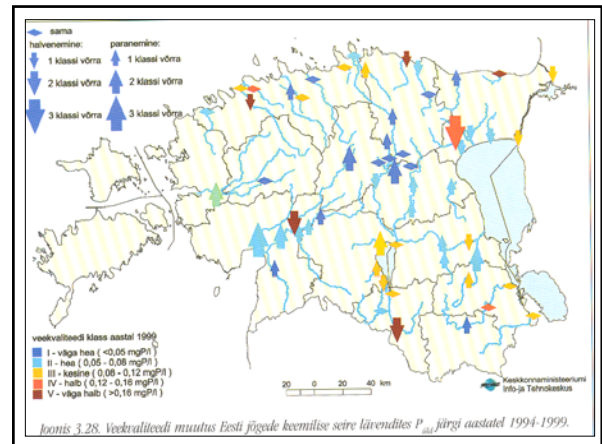
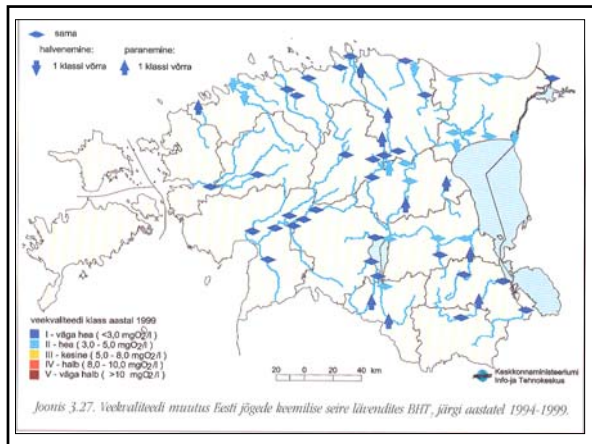
Eesti

Eesti Statistikaameti andmeil

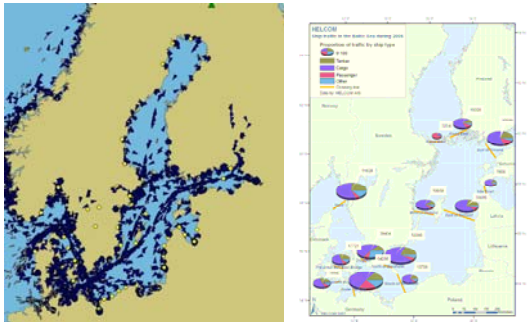
Jäätmeteke

Jäätmeteke Eestis 2001. – 2005. a

	2001, t	2002, t	2003, t	2004, t	2005, t
Tavajäätmed	6 632 732	7 998 366	10 826 031	10 226 372	11 479 790
Ohtlikud jäätmed	6 206 013	6 398 580	7 540 480	7 244 568	7 015 908
Kekku	12 838 765	14 397 146	18 396 511	17 470 940	18 495 698

Mereliiklus Läänemeres

Mõju

- Pole enamasti uuritud
- Terviseuuringud väga puudulikud
- Mõju ökosüsteemidele paremini uuritud
- Mõju materjalidele puudulikult uuritud

Liikumapanevad jõud

- Rahvaarv
- Poliitiline stabiilsus
- Kaubandus
- Energiasutamine
- Energiamajandus
- Tööstus
- Põllumajandus
- Prügilad
- Heitveepuhastid
- Maakasutus jt
- Rahva arvamus